

Novice iz domačih krajev

Novi opat samostana trapistov v Rajhenburgu. Dosedanji rajhenburški opat o. Placid Epalle se je odpovedal mestu predstojnika samostana trapistov v Rajhenburgu in je ostal v Franciji, kamor se je napotil lani avgusta, da prisotuje kakor vsako leto generalnemu kapitlju v Citeaux. Ker je kmalu za tem izbruhnila vojna, je bil tudi kapitelj odložen na nedoločen čas. Dne 20. marca je prejel samostan v Rajhenburgu od opata Epalla pismo, da se odpoveduje opatovanju in bo ostal v Franciji. O. Epalle se je rodil v Franciji leta 1876. Kot 13 leten deček je stopil v samostan trapistov v Rajhenburgu, kjer je bil pozneje 30 let predstojnik. — Dne 6. aprila so izvolili rajhenburški trapisti za predstojnika in opata g. o. Pija Novak. Novi opat se je rodil v trgu Kozje 2. oktobra 1899.

Duhovniške vesti. Umeščen je bil za župnika v Bučah g. Jurij Pribožič, provizor istotam. — Postavljeni so bili: za provizorja v Črnečah g. Alojzij Drvodol, vikar-pomočnik istotam; za sprovizorja na Pernicah g. Fr. Šmon, provizor na Ojstrici. — Nastavljeni so bili gg.: Jurčak Martin, salezijanski duhovnik na Radni, za II. kaplana v Sevnici ob Dravi; Drevenšek Franc, semeniški duhovnik, za kaplana v Starem trgu; Erjavec Franc, semeniški duhovnik, za kaplana v Rušah; p. Marko Fišer, kapucin, za I. kaplana v Studencih pri Mariboru. — Prestavljeni so bili sledeči gg. kaplani: Videčnik Viljem iz Trbovelj v Artiče z delokrogom III. kaplana v Rajhenburgu; Volasko Adolf iz Rajhenburga v Trbovlje; Zver Štefan iz Konjic v Črensovc; Škraban Janez iz Murske Sobotne na Ljubno; Rous Matija iz Črensovc v Mursko Sobotu. — Upokojen je bil g. Rozman Jožef, župnik v Črnečah. — Dopust se je dovolil g. Slana Francu, provizorju na Pernicah.

Delavec hudo ponesrečil. Pri novi stavbi v Krekovi ulici v Mariboru se je zgodila v minulem tednu huda nesreča. Pri kopanju temeljev je bil zaposlen med drugimi tudi 41 letni pomožni delavec Peter Lešnik. Nenadoma se je utrgala zemlja in ga podsula. Reveža so prepeljali v bolnišnico z zlomljeno desno roko in poškodovano hrbtenico.

Gonilno jermenje povzročilo delavcu hude poškodbe. V železarni na Muti je zadela zelo huda nesreča 26 letnega delavca Jožefa Bevca od Sv. Križa pri Litiji. Med delom ga je zagrabilo gonilno jermenje in ga pognalo na tla. Pri padcu si je zlomil obe nogi in hudo poškodoval na glavi. Bevca so prepeljali v slovenjgraško bolnišnico.

Mura zahtevala smrtno žrtev. Občina Gor. Radgona je poslala voznika Franca Veberiča iz Črešnjevcev v Soboto po občinsko revo 66 letno viničarko Terezijo Klobasa, da jo pripelje iz tamošnje bolnišnice v pristojno občino. Ko je prispel z revo do broda v Petanjcih, ki obratuje, ker novi most še ni dograjen, se je konj splasil in potisnil voz po mostičku, da je padel v Muro. Konja in voz je deroča Mura zanesla na drugi breg, stara ženica pa je utonila.

Dva hudo ponesrečena se zatekla v celjsko bolnišnico. Antona Podbregarja, 38 letnega posestnikovega sina iz Ojstriške vasi pri Sv. Juriju ob Taboru, je brcnil konj in mu zlomil desno nogo v kolenu. — 39 letni posestnik Miha Oblak iz Harja pri Laškem je nakladal steljo. Voz se je prevrnil nanj in mu zlomil desno nogo v gležnju. Poškodovanca sta se zatekla po zdravniško pomoč v celjsko bolnišnico.

Družinski oče utonil na povratku iz vinske kleti. Posestnik Jožef Šenica iz Meniške vasi pri Toplicah na Dolenjskem je šel v svoj vinograd v Straži. Na povratku je radi gumijastih čevljev na opolzki cesti spodrsnil, padel v Krko in utonil. Ker je nosil v košu na hrbtu več steklenic vina, ga je teža potegnila na dno vode. Rajni je zapustil sedem otrok, od katerih so štirje nepreskrbljeni.

Vendar enkrat! Kakor znano, je mariborska bolnišnica veliko premajhna in se bori že leta in leta zaradi pomanjkanja bolniških postelj. Že dve leti stoji v surovem stanju trinadstropni novi paviljon, ki bi naj vsaj nekoliko zboljšal stanje bolnišnice. Ko so paviljon pred dvema letoma pokrili, je delo zapalo ter počivalo, ker ni bilo denarja. Banská uprava je pravočasno izdelala program za izpopolnitev bolnišnic v Sloveniji in najela večmilijonsko posojilo, katerega najetje pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu finančno ministrstvo iz neznanih vzrokov ni potrdilo. Mariborska mestna občina je neprestano zahtevala dokončanje prepotrebne paviljona in je tozadevno naš bančevkrat posredoval v Beogradu pri finančnem ministru, ki je sedaj vendar dovolil najetje zgoraj omenjenega posojila, od katerega dobi Maribor za dogotovitev paviljona 12 milijonov dinarjev. Z deli bodo kmalu pričeli.

Omejitev obratovanja v mariborski tekstilni industriji. V Mariboru so se posvetovali zadnje dni predstavniki obsežne mariborske tekstilne industrije. V mariborskih tekstilnih

tovarnah je začelo delo zavirati veliko pomanjkanje surovin radi vojne, davčne spremembe in nove obremenitve. Krizo povzroča tudi neprodana zaloga blaga, s katerim so naši trgovci že založeni, ljudje pa ne kupujejo veliko. Radi naštetih vzrokov je bilo sklenjeno, da se obratovanje po mariborskih tekstilnih tovarnah omeji. V primeru obustavitve dela bi ostalo brez dela in zaslužka 9000 ljudi.

Veljavnost starih kovancev. Stari dinarski novci stopijo iz veljave 20. aprila, stari srebrni kovanci po 20 din prenehajo biti plačilno sredstvo 30. aprila; stari kovanci po 2 din in 50 par pa 16. avgusta. Stari 50 dinarski kovanci, ki so že vzeti iz prometa, se zamenjajo brez odbitka do 16. avgusta pri blagajni Narodne banke in pri državnih finančnih ustanovah.

Vojaške konje v Mariboru pokupili Zagrebčani. Te dni je bila na mariborskem sejmišču dražba vojaških konj. Prodali so 28 konj in 12 mul za 112.860 din. Največ konj so pokupili Zagrebčani.

Še sedaj vidni dokazi letošnje hude in izredno dolge zime. Pri Sv. Lovrencu nad falkskim jezero so začeli hoditi preko zaledenele Drave 23. decembra 1939 in so hodili ter vozili po ledu cele tri mesece. Ob straneh Drave je dosegel led debelost 7 m. Še sedaj je ob bregovih Drave od Fale navzgor na večjih mestih ledu za dobre 4 m na debelo.

Ogromno škodo je povzročil zajec v občini Grajena. Občina Grajena pri Ptujju je ugotovila, da so oglodali zajci v letošnji hudi zimi na njenem področju 5252 sadnih dreves, med katerimi so tudi do 10 let stara. Škoda znaša samo v tej občini 300.000 din.

Pošte v Slovenski krajini. Pri nas je bila prej navada, da so imeli naše pogodbene pošte gostilničarji ali drugi posestniki. Po prevratu se je to sicer začelo malo spreminjati, vendar bi nekateri to še vedno radi obdržali, pa čeprav niso prav nič potrebni tega denarja in ko imamo toliko brezposelnih oseb za pogodbene pošte, ki imajo predpisano izobrazbo, dočim so bili naši prejšnji poštarji brez vsake višje šole. Kake razmere so pri nas, naj navedemo samo en primer. Nek naš gostilničar je bil več let poštar, ki je obenem dober posestnik-kmet. Naša oblast je videla to krivico in mu je pošto odvzela. Seveda je nastal velik halo. Pa nobena prošnja ni nič pomagala. Pošta je pa imela svoj lokal še vedno v poslopju tega gostilničarja, kjer je na žalost še danes. Prišle so zopet parlamentarne volitve in ta gostilničar je podpiral enega kandidata. Ne vemo sicer, ali radi tega ali radi drugega, je bila pošta zopet njemu obljubljena, saj ena višja oseba iz Prekmurja se je na merodajnem mestu za-

»Lepi deklici se ne dopade barva tvojih las in tvoje brade,« ga je podražil drug delavec.

Rdečelasca so pikre besede in smeh tovarišev razdražile. Vstal je in se tolkel po prsih.

»Vkljub vsemu sem večji komunist ko vi vsi!« se je širokoustil.

»Kaj? Kaj?« so užaljeno zavpili tovariši.

Rdečelasce je uvidel, da tovarišev ne sme še bolj razdražiti, zato je hotel stvar obrniti na šalo.

»Seveda sem večji komunist!« je dejal prisiljeno veselo. »Pri meni so še lasje in brada komunistični.«

Sodrugji so se zasmejali in so rdečelasca še dalje dražili.

»Kaj ti pomagajo komunistični lasje in brada, če pa deklica rdečelascev nima rada!«

Rdečelasce je požrl jezo. Samozavestno je pogledal po tovariših in trdo rekel:

»Videli boste, ali nima rada rdečih las! Tako jo bom omehčal, da bo sedela pri meni in jedla z nami!«

»To je pa pametna misel!« je pripomnil najmlajši delavec, ki se je tudi začel zanimati za Natašo. »Poklič! deklico!«

Tedaj se je oglasil suh dolgin:

»Niste resni! Pravi komunisti ne smejo vedno misliti na ljubimkanje.«

»Tovariš, ne mislimo na to. Samo povabiti hočemo

eno kmetico, da bo jedla v družbi delavcev, članov komunistične stranke,« je odgovorilo rdečelasce človeče.

»Ivan, pusti nas pri miru s svojo muhavostjo!« se je spet oglasil dolgin. »Preveč krimskega vina si pil in ne veš, kaj delaš.«

Ivan se ni zmenil za tovarišve besede. S trdovratnostjo pijanca je vztrajal pri tem, da uresniči svojo misel. Deklica je lepa in on si je zabil v glavo, da mora sedeti poleg njega.

Odrinil je stol in z negotovimi nogami odkolovratil proti kuhinji. Spremljal ga je smeh tovarišev.

Nataša in Karina sta slišali ves razgovor. Obe sta se tresli od razburjenja in strahu. Pobegniti nista mogli, ker je bil drugi izhod iz kuhinje na taki strani, da bi ju rdečkarji opazili. Tako sta trepetaje čakali na nadaljnji razvoj dogodkov. Karina se je bridko kesala tega, da je prej Natašo poslala v sobo.

Rdečelasce je odprl vrata in se bližal Nataši, ki se je stiskala h Karini.

Nataša ga je ostro pogledala.

Boljševik se je neumno zarežal in dejal:

»Pojdi k nam za mizo!«

»Ne grem!«

»Rečem ti, pridi k nam!«

»Ne grem!«

»Pazi!«

ljudi, ki si s takšnimi majhnimi svetilkami utirajo skozi temo pot domov. Od aprila sem so si pa Nemci pomagali s tem, da so prestavili ure in začno na ta način eno uro zjutraj prej delati, tako da so ljudje kljub povečanemu delovnemu času z nočjo že doma in se jim ni treba v temnih ulicah zaletavati drug v drugega.

Hvala, ki gotovo ni prišla od srca. To se je zgodilo v nekem londonskem restoranu. Njegov lastnik, velik patriot, je nalepil na vrata napis: »Vojaki, mornarji, piloti Njegovega Velikanstva, tukaj lahko za dva šilinga toliko pojedete, kolikor hočete!« Vojaki, mornarji in piloti Njegovega Velikanstva si tega niso dali dvakrat reči. Ali je restavratore zavajajo njihovih obiskov kaj

vzemala za to, da bi pošto dobila žena od tega gostilničarja. Hvala Bogu, je tisto merodajno mesto veliko bolj socialno čuteče, kakor naš višji gospod in do danes pošte še ni dobila gostilničarka, ki gotovo sama ne bi delala na pošti, temveč bi si najela kako brezposelno poštarico za par sto dinarjev, ona bi le jurje spravljala. Sedanja poštarica bi rada šla iz tega lokala, ker je pač tudi neprimerno, da je pošta v istem poslopiju kot gostilna, kjer večkrat pijanci razgrajajo in je mirno delo nemogoče. Obenem je pa lokal premajhen in mora imeti poštarica stanovanje drugod. Lokal pa baje tudi ni primeren. Poštarica si je najela lokal drugod, in to popolnoma primeren, kar je priznala tudi občina, ki mora izdajati take izjave. Prošnja je že bila poslana na ravnateljstvo pošte v Ljubljano, pa ni bilo rešitve. Zvedeli smo, da je občina svojo izjavo preklicala in izjavila, da najeti lokal ni primeren za pošto. Prišlo je celo do tožbe, ker poštarica ni hotela plačati starega lokala in le prosila, naj jo pustijo drugam, saj je izjavil tudi zdravstveni referent, da je novi lokal dober. Poštarica je zgubila pravdo in morala plačati tudi 1200 dinarjev odvetniških stroškov. Zdi se nam vse to sumljivo in nepravilno. Zakaj je občina preklicala prvotno izjavo? Ali je še vedno upanje, da se pošta vzame sedanji poštarici? Prosimo višjo oblast, da tu vse preišče in napravi red! Drugače bomo prisiljeni iti na dan z imeni!

Požari

V Slovenski vasi na Kočevskem je vpepeli ogenj hišo, hlev in skedenj družni Trampoš. Zgorela je tudi krava, le svinje so otele. Gasilci so ogenj omejili in preprečili, da se ni razširil na sosedne hiše.

Gozdni požar so doživeli 11. aprila opoldne za Rakovnikom pri Ljubljani. Ogenj je zajel 10.000 kvadr. metrov listnatnega in igličastega gozda. Združenim gasilcem se je posrečilo, da so požarno nesrečo udušili.

Dva vloma v eni noči. V noči na 12. april sta bila izvršena v Mariboru dva vloma. Neznane se je pustil zapreti v frančiškanski samostan. V noči je prebrskal zakristijo, pisarno in izmaknil v kuhinji razne jestvine. Zginilo je tudi eno kolo in fotografski aparat. — Isto noč je neodkrit storilec v pisarno geometra Bogomirja Ranca v Vetrinjski ulici in je odnesel ročno blagajno z 850 din.

Podlegel zabodljajem napadalec. V mariborski bolnišnici je podlegel sredi minulega tedna poškodbam 26 letni posestnikov sin Kristl Mrak iz Poljčan. Mraka in njegovega strica je napadlo brez vzroka več fantov. Mrak je dobil sedem zabodljivcev in mu je napadalec tudi prerezal trebuh.

mного doplačeval, tega ne vemo, rekel ni nobene in vse je šlo dobro. Dokler ni vstopil te dni mlad vojak, ki se je vračal pravkar z manevrov. Vračal se je s pravim volčjim gladom. Priče pripovedujejo, da je naročil dva krožnika juhe, štiri telečje pečenke, 2 porčiji praženega krompirja, tri porčije solate, cel hleb sira in štiri jabolčne torte. Da bi vse to bolje držalo, je popil sedem vrčkov piva. Potem je plačal dva šilinka in odšel. Ob vratih ga je ustavil nesrečni restavratier in mu dejal s tresočim, vendar zbranim glasom: »Hvala vam lepa za obisk, mladi vojak! Če boste kdaj spet hudo lačni, le pridite spet in se pošteno najejte!«

S palico naženo ne-
všečnega snubca. V juž-

Karina se je nagnila k Nataši in ji na uho zašepetala:

»Pazi, da ga ne izzoveš! Vidiš, pijan je. Bog ve, do kakšne nesreče lahko pride, če ga razdražiš.«

»Kaj si rekla svoji hčerki?« se je rdečkar zadril nad Karino.

»Ni moja hči.«

»To je vseeno, ali je tvoja hči ali ne. V sovjetski republiki ni niti matere niti hčere, tu so samo svobodne žene.«

Nato se je spet obrnil k Nataši.

»Pozivam te, svobodna žena, da prideš k nam svobodnim komunističnim delavcem!«

»Nataša, pojdi za čas k njim!« je polglasno rekla starka. »Drugače se ga ne boš odkrižala.«

»Kaj hočete od mene?« je vprašala Nataša rdečelasca.

Ta se je priliznjeno zarežal.

»Draga, lepa golobičica, vabim te na dobro južino, ki si nam jo prej prinesla.«

Nataša se je še obotavljala. Gledala je na potisnjeni lobanji rdeče lase, zabuhli obraz, umazano, rdečo brado. Polaščal se je je gnus ob misli, da bo morala sedeti poleg tega človeka in v družbi njegovih tovarišev, ki gotovo niso boljši od njega. Vprašujoče jo pogledala Karino. V

Bureš Franjo
urar in draguljar
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 26

Za 11.800 din pokradenih gonilnih jermenov. V noči v prvi polovici minulega tedna je bila okradena lenarška elektrarna na žagi Maksa Sumana iz Radehove. Vlomilci so se pripeljali na tovornem avtomobilu in so speli s strojev štiri velike gonilne jermene v vrednosti 11.800 din. Tatovi so onemogočili trgu št. Lenart v Slovenskih goricah za nekaj časa dobavo električnega toka. Plen so odpeljali neznanu kam.

Grad Turniš pri Ptujju oplenjen. Grad Turniš pri Ptujju je bil v odsotnosti lastnika graščaka Ralfa Lipit obiskan od vlomilca, ki je zaman stikal za denarjem. Storilec je pokradel zlatnine, srebrnine, orožja in razne dragocene starine v skupni vrednosti 30.000 din. Orožniki so odkrili vlomilca v osebi dvajsetletnega zasebnika V. Franca iz Ravnega polja pri Sv. Kungoti na Dravskem polju, ki je rodom iz Češke. Ukrade predmete so našli deloma pri njem, deloma pa jih je že bil vnovčel po raznih krajih.

Nad krojaške mojstre se je spravil. 32 letni Ferdinand Kocuvan iz celjske okolice se izdaja že dalje časa za trgovskega potnika tekstilne tvornice v Zagrebu. Obiskuje podeželske krojače in jim ponuja po nizki ceni blago, za katerega sprejema predplačila, a pošiljk seve potem ni

od nikoder. Pred nedavnim je osleparil več krojaških mojstrov v Mariboru. Nato se je pojavil v Kamniku. Tam je ogoljufal krojača za 1000 din. Iz Kamnika je izginil v Ljubljano in prekanil dva krojača. Orožniki iščejo goljufa po Dolenjskem.

Huda poškodba. V prepiru je bil napaden in nevarno v prsa zaboden 30 letni posestnik Frano Zdošek iz Dobja pri Dramljah. Hudo poškodovanega so oddali v celjsko bolnišnico.

Orožnik v ženski preobleki prijel tata koles. Dalje časa se je skrival na Turjanskem vrhu pri Radencih vojaški begunec in drzen tat koles Janez Orgolič. Zasledovan od orožnikov se je znal prav spretno izmakniti aretaciji, ker je že od daleč videl žandarje. Zadnje dni pa je prese- netil Orgoliča na njegovem domu orožnik v žen- ski preobleki, ga premagal, vklepil, nato pa ga odgnal po najbolj prometni cesti do Radencev na postajo. Lastniki koles so si globoko oddahnil, ko so zvedeli, da je Orgolič pod ključem.

Nevaren vlomilec in tat pobegnil iz kaznilnice. Pred nedavnim je pobegnil iz mariborske kaz- nilnice 38 letni delavec Ivan Rožman iz ljuto- merske okolice. Po pobegu si je zbral za zato- čišče Dolenjsko, kjer uganja sleparije po župni- ščih in je oplenil župno cerkev v St. Jerneju. Rožman je bil radi cerkvenih tatvin že večkrat kaznovan.

Velika vloma na Gorenjskem. V Kranju so od- nesli nočni vlomilci iz trgovine Perčič za 50.000 din dragocene kožuhovine. — V Senčurju pri Kranju je bilo vlomljeno v občinsko pisarno. Stori- lci so odnesli več tisoč dinarjev gotovine in vložne knjižice, na katerih je vložnih 60.000 din.

Manj žganja — več suhega sadja!

Lani nas je Bog obdaril s prav dobro sad- no letino. To hvaležnost smo vrnili drevju sedaj spomladi s temeljitim čiščenjem ter gnojenjem. Ker je bila lani dobra sadna le- tina, smo letos opazili pri kmetovalcih veliko zanimanje za vzgojo novega sadnega drevja. Naši kmetje so navajeni v jeseni, ko sadje dozori, da ga v pretežni meri predelajo v alkohol (v pijačo, sadjevec). To dejstvo je prav močno zgrešeno. Pomislimo, kako iz- borna hrana je suho sadje, zlasti za otroke. A v mnogih primerih so naše gospodinje pre- komodne za sušenje sadja. Naše stare ma- tere so bile bolj izborne za to delo. Suho sad- je, če je pravilno posušeno, se da tudi dobro

prodati. Posebno nam je lani Bog blagoslovil pridelek sliv.

Gospodinje pravijo, da s slivami je preve- lik križ s sušenjem, ker so precej moštnate. Posušile so jih še kvečjemu malo za fureš ali večjo ohcet. Gospodarji pri tem dejstvu malo zamežijo z očmi — dobro, bo pa več žganjice. Res, tudi ta je zborna. Vprašanje pa je v tem: ali jo bomo znali prav ceniti, oziroma uporabiti? Na žalost smo v premno- gih primerih opazili zlasti še v takih družin- ah, kjer niso družinske razmere v najbolj- šem redu, da jim je ravno žganje velik so- vraštvo v družini. Novo čudo za kakšno zdra- vilo je že vse slivovica!

Ko pride v družinah kaj navzkriž, pa pra- vita oče ali mati: taka jeza me kolje, moram napraviti »en šluk«. Misleč, da se s tem po- vrne v hišo blagostanje. Ta nesrečen »šluk« je seveda navadno predobre mere in s tem se sovraštvo še podvoji. Da, v takih primerih ne bo sreče. Sreča je v zmernosti. Sreča, ka- teri se pravi prava družinska sreča, je tam,

njenih obeh je zagledala tiho prošnjo. Sedaj se je odlo- čila. Počasi je šla proti vratom.

Rdečelasce jo je prijel zmagoslavno za roko in se zasmejal.

»Lepa golobičica, vedel sem, da te bom ukrotil. Le pridi, pridi! Saj bo to častno zate, da boš sedela med komunističnimi delavci!«

Nataša je molčala. Mirno je pustila, da jo je pijanec peljal k mizi.

Trije od petorice, ki so sedeli za mizo, so brezbržno pogledali Natašo. Oni že niso mislili nanjo. S takim ognjem so razpravljali o nekih političnih stvareh, da za njih ženska lepota ni imela čara. To so bili trije postavni možje, močnih živcev, ki so se zabavali samo s čitanjem časopisov in se zanimali za napredovanje petletke. Ostala dva, ki sta sedela na isti strani mize ko rdečelasce, pa sta poželjivo gledala Natašo.

Ta dva sta s smehom, namigovanjem in pogledi še bolj ko pijani rdečelasce izdajala svojo pokvarjenost. Nataši sta med seboj napravila prostor. Rdečelasce pa je zahteval, da mora sedeti poleg njega.

Nataša je stala poleg mize. Sklanjala je glavo in drhtela. Njen obraz je zalila rdečica. Ni vedela, kaj naj stori. Na sebi je čutila poželjive poglede. Rdečelasce in tovariša so se suvali, posmehovali in delali nesramne pripombe. Deklica je vsa preplašena pogledala one de-